

Svampebekæmpelse i vårbyg, vårhvede og havre

Et højt udbytte og en god kernekvalitet sikres gennem en effektiv svampestrategi med optimalt middelvalg og timing af svampebehandlinger. Se tabel 2. Ved høsttid bliver der ofte pres på høstkapaciteten, og det er vigtigt at sikre stærke og sunde strå, som hjælper med at forebygge lejesæd/nedknækning. Foruden vækstregulering og forebyggelse af manganmangel er svampebekæmpelse en afgørende medspiller i dette.

Vårsædssorternes modtagelighed for sygdomme i de forskellige arter

I tabel 1 ses de modtagelige og meget modtagelige sorter på markedet mod de forskellige sygdomme i de enkelte arter. Mindre modtagelige sorter kan dog også angribes.

Tabel 1. Modtagelige og meget modtagelige sorter på markedet mod de forskellige sygdomme i de enkelte arter.

Sygdom	Modtagelige og meget modtagelige sorter
Vårbyg	
Meldug	De fleste sorter har mlo-resistens
Bygrust	Alle
Bygbladplet	RGT Planet, Prospect, Skyway, Ellinor, , Focus, Applaus
Skoldplet	RGT Planet,, Skyway, Flair, Firefoxx, Ellinor, KWS Irina, , Applaus, Feedway
Ramularia	Alle
Vårhvede	
Meldug	Thorus, Goldspring
Gulrust	Alondra, Goldspring
Havre	
Meldug	Alle, pånær Delfin
Havrebladplet	Alle

Vårbyg

Vi anbefaler generelt to svampebehandlinger i vårbyg. Enten T1 (begyndende strækning) efterfulgt af T2 (ved begyndende skridning) eller T2 (ved begyndende skridning) efterfulgt af T3 (akset halvt til helt fremme). Især i maltbyg er det vigtigt at følge afgrøden helt til dørs for at sikre kernekvaliteten og sorteringen. **Uanset hvad bør der placeres en svampebehandling med 0,4 l Propulse + 0,2 ltr. Comet Pro pr. ha i T2 ved begyndende skridning (netop når stakken kan ses),** hvor der samtidig opnås en forebyggende effekt mod den ramularia. Udbrud af ramularia kan ikke bekæmpes, hvorfor denne sygdom skal forebygges ved begyndende skridning.

Billede 1. Skoldplet i tidligt sået vårbyg etableret pløjefrit efter vårbyg.

Der er pt. meget stor variation i vårbyggens udvikling landet over. Nogle marker er/har været meget ramt af de tørre forhold og er uensartede og sent udviklede, mens andre udvikler sig hurtigt og kraftigt og nu er langt i strækningsfasen.

I de sent udviklede marker skal man især have et øje på skoldplet og bygbladplet i den nærmeste periode, og en T1-behandling med 0,25 ltr. Prosaro pr. ha bør foretages hvis forekomster heraf. Se billede til venstre. Vær især obs. i marker etableret pløjefrit efter vårbyg eller vinterrug. I de længst udviklede marker vil der ikke blive behov for en T1-behandling.

Vårhvede

Afgrøden angribes i princippet af de samme svampe som vinterhvede. Dog ses angreb af gulrust og brunrust hyppigere, mens angreb af hvedebladplet (DTR) og septoria ofte er mindre i vårhvede end i vinterhvede. Alle sorter kan få gulrust, som bør bekæmpes ved konstateret forekomst. Brunrust bør bekæmpes ved mere end 10% angreb fra strækningsfasen. Uanset hvad bør der foretages en behandling omkring skridning (T2). Ved angreb af gulrust, hvedebladplet eller meldug suppleres med en behandling i strækningsfasen (T1), og ved rustangreb også på akset (T3). Sidstnævnte er især vigtigt ved dyrkning af brødhvede med høje kvalitetskrav.

Havre

Havre kan ofte blive angrebet af meldug, og hvis angrebet er kraftigt, er der god økonomi i bekæmpelse. I nogle år kan også havrebladplet være udbredt.

Tabel 2. Anbefalede svampestrategier i de forskellige vårsædsarter.

Strategi	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkninger
Vårbyg:			
T1 (st. 32)	Prosaro	0,25 ltr.*	Ved angreb af bygbladplet, bygrust og/eller skoldplet i den tidlige strækningsfase. Vær især obs. på skoldplet under fugtige forhold/ved pløjefri dyrkning med byg/rug som forfrugt. Hvis meget bygbladplet i f.eks. RGT Planet kan 0,1 ltr./ha Comet Pro iblandes.
T2 (st. 39-49)	Propulse + Comet Pro	0,4 + 0,2 ltr.	Denne behandling vil uanset år og sort være nødvendig hvis ønske om forebyggelse af ramularia. Løsningen sikrer også fuld effekt på bygrust, skoldplet og bygbladplet. Propulse/Prosaro kan anvendes i lidt lavere dosis, hvis ramularia ikke ønskes forebygget.
T3 (st. 55)	Orius Max	0,25 ltr.*	Bør iværksættes hvis meget bygrust.
Vårhvede:			
T1 (St. 31-33)	Prosaro + Comet Pro	0,25* + 0,15 ltr.	Iværksættes hvis gulrust og lidt hvedebladplet (DTR) og meldug. Orius Max kan anvendes i stedet for Comet Pro. Hvis meget DTR anvendes Prosaro alene i en højere dosis.
T2 (st. 39-45)*	Propulse + Orius Max 200 EW	0,3 + 0,25* ltr.	Behandling på fanebladet/ved begyndende skridning bør foretages uanset hvad, og har en god bred virkning mod gulrust, DTR, septoria og brunrust.
Havre:			
St. 33-39	Prosaro eller Orius Max 200 EW	0,3 ltr. 0,4 ltr.	Iværksættes hvis meldug. Hvis samtidig havrebladplet forstærkes med 0,15 ltr./ha Comet Pro. Alternativt anvendes 0,3 ltr./ha Propulse.

*Vær obs. på mulig dosis og vækststadiet ift. triazolregnskabet, hvis der anvendes triazoler med ny etikette (købt efter 30/4-2022).